

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5305]-203

M.A. (Part I) (II Semester) EXAMINATION, 2018

HISTORY

Core Paper VI

(Socio-Economic History of the Marathas)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Explain the importance of Sanskrit sources in the study of socio-economic history of the Marathas.
 - (2) “Village was a centre of socio-economic activity in the medieval Maratha country”. Discuss.
2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Define the term ‘Baluta’ and examine the nature of Baluta system in medieval Maharashtra.
 - (2) Discuss the principles of assessment of land and the various methods of land revenue collection under the Marathas.
3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (1) Review the caste system as a means of social stratification in Maratha state.

P.T.O.

- (2) Highlight the trade routes in the 17th and 18th century Maharashtra.
 - (3) Discuss the role of the institution of family and marriage in the social life of 17th and 18th century Maharashtra.
 - (4) Explain the nature of military land tenures under the Marathas.
4. Write short notes on any *four* of following in **100** words each : [20]
- (1) Shivrai
 - (2) Varat
 - (3) Concept of Social mobility
 - (4) Hon
 - (5) Factory records
 - (6) Chaugula

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]
 - (1) मराठ्यांच्या सामाजिक व आर्थिक इतिहासाच्या अभ्यासाठी संस्कृत साधनाचे महत्व स्पष्ट करा.
 - (2) “खेडे हे मध्ययुगीन मराठा राज्यातील सामाजिक व आर्थिक व्यवहारांचे केंद्र होते.” चर्चा करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]
 - (1) ‘बलुता’ या संज्ञेची व्याख्या करा आणि मध्ययुगीन महाराष्ट्रातील बलुता पद्धतीच्या स्वरूपाचे परीक्षण करा.
 - (2) मराठाकालीन जमिनधारा निश्चित करणाऱ्या व म्हसूल गोळा करण्याच्या विविध पद्धतीची चर्चा करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) मराठा राज्यात सामाजिक स्तरीकरणाचे एक साधन म्हणून जाती व्यवस्थेचा आढावा द्या.
 - (2) 17व्या व 18व्या शतकातील महाराष्ट्रातील व्यापारी मार्गावर प्रकाश टाका.
 - (3) 17व्या व 18व्या शतकातील महाराष्ट्राच्या सामाजिक जीवनातील कुटुंब व विवाह संस्थांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
 - (4) मराठाकालीन लष्करी जमीनधारणा पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) शिवराई
 - (2) वरात
 - (3) सामाजिक गतिशिलतेची संकल्पना
 - (4) होन
 - (5) फॅक्ट्री रेकॉर्ड्स
 - (6) चौगुला.